

BERNBEN ÉS OXFORDBAN MUTATTÁK BE HOLLÓS MÁTÉ LEGÚJABB MŰVEIT

I.
HOLLÓS MÁTÉ „HIDDEN HISTORY” CÍMŰ MŰVÉNEK
ŐSBEMUTATÓJA
A 28. NEMZETKÖZI IGEB KONFERENCIÁN
Fúvószené – Kulturális örökség és megújulás (2026. július 2–6., Bern)

**HIDDEN HISTORY - Mátè Hollòs - world première - Orchestra Fiati di Valle
Camonica, Lászlò MarosiŐsbemutató / World premiere Orchestra Fiati Valle Camonica
(11:06)**

Vezényel: Marosi László
(Bern, Hochschule der Künste 2026. július 4.)

A fúvószené tudományos igényű kutatását és nemzetközi szintű népszerűsítését célzó 28. IGEB (International Society for Research and Promotion of Wind Music) konferenciának 2026-ban a svájci Hochschule der Künste Bern (HKB) adott otthont, amelyet július 2-6. között rendeztek meg. Az idei találkozó lehetőséget kínált arra, hogy a világ számos tájáról érkező neves karmesterek, zeneszerzők, kutatók és zenepedagógusok áttekintsék és megvitassák a fúvószené történeti örökségét, jelenlegi társadalmi szerepét, valamint a jövő technológiai, esztétikai vagy neveléstudományi kihívásait.

Az 1974-ben alapított IGEB mára egy több mint 20 nemzetet átfogó, közel 300 tagot számláló tudományos társasággá vált, melynek elsődleges küldetése, hogy nemzetközi kongresszusok, virtuális előadássorozatok és rangos kiadványok útján feltárja és dokumentálja a fúvószené valamennyi lehetséges aspektusát. Az IGEB elnöke Prof. Damien Sagrillo (Luxemburgi Egyetem), alelnökei Prof. Paul Niemisto (St. Olaf College, USA) és Prof. Richard Scott Cohen (Ferris State University, USA), titkára Dr. phil. David Gasche (University of Music and Performing Arts Graz). A társaság fúvószenei kutatásokat ismertető, változatos tematikájú kiadványsorozatai (például az *Alta Musica*, a *The Wind Music Research Quarterly*, valamint a különböző digitális kötetek és reprint kiadások) a tudományos eredmények széles körű disszeminációját segítik elő. Az IGEB Society legújabb tanulmánykötete *The Oxford Handbook of Wind Music* címmel 2027 áprilisában jelenik meg David Gasche és Damien Sagrillo szerkesztésében, amelyben Marosi László és Buzás Zsuzsa közös tanulmánya is szerepel.

A társaság történetében kezdetektől fogva fontos szerepet töltenek be a magyar vonatkozások. Az IGEB konferenciák sorában emlékezetes az 1994-ben, Varga György klarinétművész-tanár, fúvószenekar-szervező karnagy, a Bihari János Zeneiskola akkori igazgatója által szervezett 11. IGEB kongresszus Abonyban, amely során Hidas Frigyes *Sprightly Tunes* című darabjának ősbemutatójára is sor került. Továbbá kiemelkedő Falvy Zoltán munkássága, akit a fúvószené történetéhez kapcsolódó elhivatott kutatásaiért az IGEB társaság tiszteletbeli tagjává választott. Prof. Marosi László, a nemzetközileg elismert kétszeres Artisjus díjas, FAME díjas karmester, az UNESCO „Béke Nagykövete”, a University of Central Florida nyugalmazott professzora 1992 óta aktív tagja az IGEB-nek. Dr. Buzás Zsuzsa zenepedagógus, neveléstudományi kutató szintén az IGEB konferenciák rendszeres előadója és szekcióelnöke, aki idén a szakmai bírálóbizottság munkájában is részt vett. Előadásában a magyar és luxemburgi fúvószenei hagyományokat és jellemzőket ismertette kortárs zeneszerzők művein keresztül.

A konferencia helyszínéül szolgáló Bern nem véletlenül vált a nemzetközi találkozó helyszínévé, hiszen Svájc igen gazdag fúvószenekari kultúrával büszkélkedhet. A Svájci Fúvószenei Szövetség (SBV) közel 2000 fúvószenekart képvisel, amelyek többségét amatőr, ugyanakkor művészileg elhivatott zenészek alkotják. Az ötévente megrendezésre kerülő Svájci Nemzeti Zenei Fesztiválnak (*Eidgenössisches Musikfest – EMF*) 2026 májusában Biel/Bienne városa adott otthont. Az idei fesztiválon 532 együttes és közel 25 000 zenész lépett színpadra,

akik számos olyan kortárs kompozíciót mutattak be, amelyeket kifejezetten erre a fesztiválra írtak svájci zeneszerzők.

Az idei IGEB konferencia több mint 70 előadása, hangversenye és kísérőprogramja között a tudományos és művészeti tanácskozás talán legkülönlegesebb eseményeit Hollós Máté *Hidden History* (Rejtett történet) című, fúvószenekarra írt kompozíciójának részletes elemzése, valamint a mű ősbemutatója jelentette – mindkettő Marosi László előadásában, az utóbbi az olasz fúvószenekar, az *Orchestra Fiati di Valle Camonica* közreműködésével.

Hollós Máté „*Hidden History*” című fúvószenekari művének címe igen szuggesztív, költői karakterével többféle irányba is utat kínálhat hallgatója előtt. Azonnal felmerülhet bennünk a kérdés: vajon miféle történelemről vagy történetről van szó? Az emberiség múltjáról, egyes társadalmak történetéről, művészettörténetéről, zenetörténetéről, egy zenemű keletkezéstörténetéről, vagy akár a zenei stílusok, stílusjegyek fejlődésének históriájáról? A magas esztétikai értékeket reprezentáló programzene jellegű kompozíció költői sajátosságai, szinte minden egyes szakaszában tetten érhetőek.

A zenemű formáját tekintve három főbb részt fedezhetünk fel, amelyeket egy barokkos, tetrachord alapú, monofón motívum jelez, amely minden egyes megjelenésekor más zenei eszköztárat alkalmaz. A hármas szám kifejezetten szuggesztív módon utal annak történeti jelenlétére a művészetekben. A kompozíció több egyedi, egymással kontrasztot alkotó zenei ötletből épül fel. Egy ilyen például, még a darab elején, amely az Esz-klarinét számára komoly technikai kihívást jelent; vagy a 75. ütemnél kezdődő lírai dallam, amelyet a pikoló trombita tár elénk. Egyes zenei anyagok/egységek/motívumok mindössze egyetlen alkalommal mutatkoznak be, míg mások visszatérnek, de minden alkalommal újfajta módon, új „köntösben”.

A zenemű alkotóelemei minden lehetséges tekintetben kontrasztos zenei nyelvezetet mutatnak be. Ezek egyike jellemzően egy 3/4-es lüktetésű, sűrű harmonizálású, kromatikusan lefelé haladó, táncszerű motívum, amely a mű során összesen ötször jelenik meg. Ez a téma egyértelmű asszociációt hordoz a társadalom- és a zenetörténettel. Lefelé haladó jellege az emberi mulandóságra történő reflektálást is sugallhatja.

A legmeghatározóbb, történelmileg a fúvószenéhez szorosan kapcsolódó téma háromszor jelenik meg egy klasszikus, szimmetrikus frázisokra épülő „induló” formájában. Érdemes megjegyezni, hogy e téma emelkedő karaktere pontosan az ellentéte a lefelé törekvő táncmotívumnak. Az induló-téma elsőként

egy Fisz központú környezetben mutatkozik be, majd B-, végül pedig egy Desz centrumú anyagban, a mű határozott központjaként teljesedik ki.

Számos jól felépített érzelmi csúcspont után – amelyeket a 131. ütemtől egy zaklatott, nyugtalanító 7/8-os szakasz követ –, az induló-téma vezet el a kompozíció lezáráshoz. Mindezt néhány, történelminek nevezhető tonális központ váltásával teszi, végül – a zeneszerző szándéka szerint – „kitisztulva” egy lágyabb karakterű, mezzoforte hangerővel megszólaló, orgonapontszerű C-dúr akkordban a zenekar rézfúvós szekciójával.

Hollós Máté fúvószenekari műve C kezdőhangról indul és C-dúr akkorddal végződik, ám e két pont között zenetörténeti jelentőségű atonális momentumok jelennek meg. Vannak olyan pillanatok, amikor a hallgató úgy érezheti, mintha Josquin des Prez-vel állna szemben, míg a továbbiakban Debussy, Bartók, Kodály vagy Sztravinszkij világa elevenedik meg. Mindez polimodális, atonális és tonális pillanatokon keresztül valósul meg mind a dallamvezetésben, mind harmonikusan, amelyek a művet kontrasztos momentumok sorozatává formálják.

A mű végső, lezáró üzenetét mérlegelve joggal feltételezhetjük, hogy a zeneszerző hisz az emberiség jövőjében; azt sugallva, hogy a történelmünk tanulságai, a múltból való tanulás megőrzi és felszínre hozza a mély emberi gondolatokat, az egyetemes értékeket, utat mutatva a jövő generációi számára. Talán mégis lehet jövőnk...

Hollós Máté zeneszerző fogadja a közönség elismerő tapsát

A 2026-os berni 28. IGEB konferencia rávilágított arra, hogy a fúvószene nem csupán a múlt megőrzendő múzeumi darabja, hanem olyan élő kulturális örökség, amely képes reflektálni a jelen társadalmi folyamataira és a jövő

művészi törekvéseire. Hollós Máté alkotása és annak elmélyült szakmai elemzése méltó bizonyítéka volt annak, hogy a kortárs magyar zeneszerzés továbbra is a nemzetközi fúvószenei világ élvonalába tartozik.

Az IGEb Társaság honlapja: <https://www.igeb.net/>

Prof. Dr. Marosi László Ph.D.

A Magyar Honvédség Központi Zenekarának korábbi vezető karmestere

A Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Fúvószenekarának alapítója

A győri Széchenyi István Egyetem tiszteletbeli professzora

A University of Central Florida (Orlando, FL, USA) nyugalmazott professzora

UNESCO békekövet, a „Világvezető Békekövet” (*Embajador Líder Mundial por la Paz*) cím birtokosa (Ecuador)

FAME-díj, Roger Bobo-díj

ARTISJUS-díj, RIA-díj – UCF

marosi80@hotmail.com <https://www.laszlomarosi.com>

Dr. Csontosné Dr. Buzás Zsuzsa Ph.D.

Egyetemi adjunktus

Károli Gáspár Református Egyetem Pedagógiai Kar Pedagógusképző Intézet

Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Kodály Zoltán Zenepedagógiai Intézet

csontosne.buzas.zsuzsa@kre.hu

MTMT közlemények

https://m2.mtmt.hu/api/publication?format=html&labelLang=hun&sort=publishedYear_desc&cond=authors;eq;10045865

II. HOLLÓS MÁTÉ RIVOLAS NO. 2 BERNBEN¹

HOLLÓS, Máté: Riviolas No.2 - for Three (7:53)

Erdesz Viola Trio: Rivka Golani, Yohei Nakajima és Somfai Gábor – mélyhegedű (Oxford, St Edmund Hall, Holywell Music Room, 2026. március 13.)

2026. március 13-án az oxfordi Holywell Music Roomban – Anglia legrégebbi hangversenytermében, ahol egykor maga Joseph Haydn is pódiumra lépett – csendült fel először Hollós Máté Riviolas No. 2 – for Three című, három brácsára írt alkotása. A művet a világhírű brácsaművész, Rivka Golani felkérésére komponálta a szerző.

A darabot az Erdesz Viola Trio szólaltatta meg, amelynek tagjai Rivka Golani mellett két egykori londoni tanítványa, Yohei Nakajima és Somfai Gábor. A formáció különlegessége és neve Golani néhai férjéhez, Erdész Ottóhoz kötődik. Az 1956-os emigráns hangszerkészítő egy egyedi formájú, a megszokottnál öblösebb és telt hangzású mélyhegedűt alkotott meg, amelyen ma a trió mindhárom tagja játszik.

A most bemutatott kompozíció szorosan kapcsolódik a zeneszerző korábbi munkásságához és a bemutató történelmi helyszínéhez is. A mű címében szereplő „No. 2” jelzés arra utal, hogy Hollós Máté 2013-ban Golani hat tanítványa számára már alkotott egy szextettet Riviolas címmel, amely Rivka nevét és a hangszer olasz-angol elnevezését ötvözi. Az új trió második tételében pedig a szerző közvetlen zenei utalást rejtett el Haydn 92., úgynevezett „Oxford” szimfóniájának lassú tételére.

¹ Papageno 2026. VIII. 17. (Részlet a beszámolóból)